

menjicah, vrednostnih papirjih itd. naloženo, da se torej nič ne treba bati.

Dobro! Slovenjgraška hranilnica je gotovo bogata, varna in zaupanja vredna. Osebe, katere zoper njo hujskajo, so slavnemu c. kr. glavarstvu do sedaj »neznane«; gotovo pa mu mora biti znana stranka, katere se oni hujskači držijo, namreč da so socijaldemokrati tisti, ki šuntajo zoper hranilnice in zoper vsako posest sploh. In zoper te demokrate kliče glavarstvo župnike na pomoč.

Kako pa je bilo pri volitvah? Pri volitvah pa so gg. komisarji na več krajih na razžaljav način očevidno prezirali gg. župnike, in podpirali demokrate; jasen dokaz imamo od volitve v Konjicah, kakor smo brali v »Slov. Gospodarju«. Pa tudi v Slovenjgradu smo se čudili, ko je c. kr. okr. glavar od pet demokratov imenoval dva v komisijo, od 21 krščanskih volilnih mož pa samo enega!

Tudi iz drugih dežel se je čulo, da so c. kr. uradniki podpirali socijaldemokrate proti krščanskim volilcem. Neverjetno in nerazumljivo pa je, kar piše graški »Volksblatt«, da so v Gradcu celó cesarski namestnik sam in vsi namestniški svetovalci glasovali za socijaldemokrata, krojača Resel-a, proti učenemu krščansko-socijalnemu profesorju Gutjahru. Kako se naj imenuje tako ravnanje, prepuščamo sodbi slavnega občinstva.

Socijaldemokrati nič več ne tajijo, da hočejo revolucijo. Znani Bebel, vodja demokratov na Nemškem, je izrekel v berlinskem državnem zboru že leta 1872. in zopet leta 1881. znane besede: »Mi (ne jaz, ampak mi, moja stranka, mi demokrati) hočemo revolucijo«. Libknecht, drugi demokratični prerok, piše v svoji knjižici: »Zu Schutz und Trutz« Leipzig 1874 str. 17: »Naše delovanje je revolucionarno! Revolucija! Grozno strašilo za stare babe obojega spola! Da, mi smo revolucionarji! Mi hočemo spremeniti človeško družbo pri glavarjih in podložnikih!«

In zopet je Bebel rekel dne 3. februarja 1893 v nemškem državnem zboru: »Mi ne pripoznamo nobene višje gosposke, ne v nebesih in ne na zemlji«. Torej proč z Bogom in z vero, proč s cesarjem in njegovimi uradniki, tako kličejo socijalni demokrati. Komaj so pri nas prišli v državni zbor, so koj pokazali svoje sovraštvo do našega svetlega cesarja, ko niso hoteli poslušati njegovega prestolnega govora! Res, nerazumljivo nam je, da so nekateri cesarski uradniki podpirali demokrate zoper krščanske može!

Cerkvene zadeve.

† Župnik Franc Ferk.

Dne 22. marca ob 1. uri popoldne oglasi se naenkrat glas velikega zvona, in tužno doni njegov glas čez hrib in plan. Ljudje se začudeni spogledajo, češ, kaj pa to pomeni? In kakor strela iz jasnega neba, zadene nas v srce prežalostna vest, da so nagle smrti umrli naš ljubljeni gospod župnik, Franc Ferk.

Ta silni udarec zadel nas je tem huje, ker nas je našel nepripravljene. Videli smo se jih namreč prejšnji dan zdravega in čvrstega na prižnici in pred oltarjem, a čez 24 ur pa že torej na — mrtvaškem odru!

Zalostno doni zvonov smrtna pesem po lepi Pesniški dolini. Ljudje kar trumoma prihajajo molit in škropit; jokajo in tarnajo, ali zastonj! Vse njih solze jih več ne predramijo; oni spijo večno spanje pravičnega.

Pogreb je bil v sredo, dne 24. marca. Zbralo se

je ogromno število ljudstva, da skažejo svojemu dušnemu pastirju zadnjo čast. Prihiteli so tudi njih duhovni bratje, č. gg. duhovniki iz dalnjih krajev Slovenskih goric v obilnem številu (25), da spremijo svojega dražega brata k večnemu počitku. Glasno jokanje po cerkvi med pridigo in mrtvaškim opravilom je pač jasno pričalo, da smo v resnici ljubili svojega duhovnega očeta.

Bili so rajni g. župnik rojeni pri Št. Ilju v Slov. goricah dne 10. decembra leta 1841., torej so bili še le v 56. letu. V duhovnika posvečeni so bili dne 19. julija 1868. Delali so v vinogradu Gospodovem tedaj skoraj 29 let; med tem so pri nas pri Sv. Marjeti ob Pesnici pastirovali blizu 13 let. Bili so vesten duhovnik, zvest delavec božji, zato je Bogu dopadlo, poklicati jih k večnemu plačilu. Sveti jim večna luč! Fr. V.

Gospodarske stvari.

Dva važna razglasa.

(Iz celjskega okraja.)

Po svojem »Uradnem listu« (štev. 13) je c. kr. okrajno glavarstvo celjsko dne 7. marca 1897 št. 10360 priobčilo: »Odredba glede napoheranja storžev«, ki za služi, da jo zvedo vsi posestniki »črnih gozdov«. Nastala je bila v novjšem času prav živahna barantija s smrekovimi storži (češarki ali bickami). Videli smo jih po južni železnici polne vagone prevažati. Popraševali smo se, bode-li to brez škode za naše hirajoče gozde? Zato se nam je c. kr. okrajno glavarstvo prav ustreglo, da je o tej kupčiji spregovorilo modro besedo.

Po tej odredbi je pobiranje storžev v obče dovoljeno, a le lastniku gozda kot postranska poraba gozda, a ta je dolžan paziti, da se drevje ne poškoduje. Zato se s kaznijo žuga vsem, ki bi plezali po drevju z železnimi kremplji (»krempižarji«), ki bi drevesom vršiče ali le veje lomili ali drugače poškodovali.

Prodajati pa storžev ne sme niti lastnik niti pobiralec, ako nimata poverila (legitimacije) od občinskega urada. To poverilo mora izpričevati lastniku, da ima »črni gozd« t. j. smrečje, borovje ali hojčje, prodajalcu pa, da je lastnik »črnega gozda« mu dovolil v njegovem gozdu storže pobirati in jih potem prodajati.

Občinskim uradom se je naložilo, ta odlok tri nedelje zaporedoma pri župnijski cerkvi razglašati ter nadzorovati, da se bo po njem ravnalo. Ob enem se je c. kr. poveljstvom žandarmerijskih postaj naročilo, nadzorovati izpolnitev določb tega odloka.

Drugo za naše gospodarje enako važno naznanilo razpošilja z dne 29. marca 1897 št. 365 c. kr. gozdno nadzorništvo celjsko. To opozoruje posestnike gozdov, da jim je do konca meseca junija 1897 podaljšan čas, se pritožiti, ako nimajo toliko gozdov, kolikor se jim je bilo pri zadnjem pregledovanju davčnega katastra odmerilo. Mnogo posestnikov se je baje pritožilo, da se jim je mnogo parcel vpisalo med gozde, ki pa ne spadajo med gozde. To se da sedaj še popraviti. Treba pa dobro paziti, da si gospodar s tem ne škoduje, ker pašniki so višje obdačeni, kakor gozdi. Če zamore gospodar izkazati, da so mu nerodovitno skalovje ali grmovje uvrstili med gozde, v tem slučaju mu bode njegova pritožba davčno breme gotovo poslabšala. Naj torej vsak gospodar še enkrat pregleda svoje posestne pole, (ki se sedaj po novi meri na novo sestavljajo), da bo iz njih spoznal, če mu niso njegovih zemljišč v prav napčno vrsto uvrstili ali spisali.

Kedor letos zamudi se pritožiti, bo moral dolgih

15 let nositi krivico, katere si bo sam kriv. Kolikor nam je znano, je c. kr. centralni komisiji za pregled davčnega katastra v Gradcu najmanj pritožb došlo iz celjskega okraja, največ pa iz mariborskega. Kako je neki to? Ali ni naša malomarnost tega kriva?

Z dimom naj zabranjujejo slano, opominja »vino-rejsko društvo« viničarje in posestnike vinogradov in sadunosnikov v gornjeradgorskem okraju. Vsled zgodnje spomladi vinogradi močno ženejo in drevje je že v cvetju. Za tri tedne smo pred drugimi leti naprej. Bati se je torej slane ali mrza. V ta namen naj bi imel vsak posestnik ali viničar pripravljenih več ali manj širokih, nizkih, lončenih ali železnih posod po velikosti gorice. Posode naj se nalijejo s tērom. Zraven naj bo mokro listje, ali veje, mokra suhljad, smudje ali žagovina; sploh snovi, katere tleče napravljajo mnogo dima. Posode morajo biti razstavljene po goricah. Ako torej pride mrzla in jasna noč in se je v jutro bati slane, mora posestnik dve uri pred solčnim vzhodom žgati tēr v posodah in nanj nalagati zgoraj omenjenih mokrih snovi; da se zavijejo vinogradi v dim in zemlja ohrani svojo toploto. Kilo tēra stane 3—4 novčiče.

Sejmovi. Dne 10. aprila v Št. Ilju v Slov. gor. in v Koprivnici. Dne 12. aprila v Trbovljah, Kamnici in Sevnici. Dne 13. aprila pri Sv. Križu na Slatini. Dne 14. aprila na Zdolah. Dne 15. aprila v Konjicah, na Laškem, v Reichenburgu in na Bregu pri Ptuj (za svinje). Dne 16. aprila v Spielfeldu.

Dopisi.

Iz Kozjega. (Spomini na volitve.) Dne 20. marcija je Kozje pokazalo svoje slovensko lice. Izmed 48 volilcev je prišlo na volišče 37. Dr. Juro Hrašovec je dobil 29 glasov, nasprotnik pa le 8. Pred 6. leti se je še oddalo 17 nemških glasov. Kaj pa ti osmeri »jogri«, so li res pristno nemške krvi? Oglejmo si jih natančneje. Prvi je naš ljubeznivi predstojnik. Sicer moder mož, a slovenščina mu je trn v peti. Drugi je naš notar, dr. Filaferro. Da je Nemeč, mu ne zamerimo, a da je volil proti Slovincem, od katerih živi in zavoljo katerih je tukaj, to si bomo zapomnili. Ako še omenimo, da je dal odstraniti slovenski volilni oklic raz tujo hišo, smo povedali dovolj. Tretji, ki je oddal svoj glas nasprotniku, sliši na ime B. Kottnigg, mož celjske nemške barve. Sedaj pa Slovenija, zamaši si ušesa in proč se obrni, da ne sliši in ne vidiš imen lastnih sinov: Ahačič, graščinski gozdni paznik, Bahčič starejši in Bahčič mlajši, oba kovača; Bah, ki prav nič nemški ne zna. Osmi ter najhujši Nemeč pa je graščinski oskrbnik Kragora, nekdanj skromen in reven, sedaj pa že močno bogat. Cele bukve bi se dale napisati, ako bi hoteli naštetiti vsa sredstva, s katerim je ta »verboltar« delal za dr. Pommerja. Vprašamo: Po katerem naročilu ali v katerem imenu izvršuje oskrbnik vse te nečuvane reči? Po naročilu gospoda graščaka? Nikdar! Graščak je pravičen, vzgledno kršč. in katoliški mož. Če torej ne dela tega v imenu graščakovem, vprašamo, je-li gospodu vitezu Gosslet kaj znano predrzno ravnanje njegovega oskrbnika?

Od štajarsko-kranjske meje. (Vzburjenost pojenjuje.) Zelo sem bil žalosten, ko je bilo ljudstvo pri volitvah vsled socijalno-demokratskega hujškanja tako razburjeno. Mislim sem si: Kaj li bo, če bo šlo tako naprej; kam bomo prišli, če bomo vse delili? Jedno samo kravico imam v hlevu in tudi to naj bi razdelili?

In res sem bil v nevarnosti tu med Zagorjem, med Trbovljami in Št. Jurijem. V vseh teh krajih so hudi socijalni demokratje in ti naj bi razdelili mojo kravico na tri dele? Uboga žival! Večkrat sem ves plašen pogledal krog svoje hiše, če že gredó odkodi kaki delivci. Toda, hvala Bogu, bil sem preboječ, prišlo je drugače. Razburjenost ponehava, ljudstvo vedno bolj spoznava nove lažnivce in jim obrača hrbet. Jaz sem zopet brez skrbi radi svoje kravice in kmalu jo bom pasel po solčnih rebrih. V Zagorju je sicer še veliko socijalnih demokratov, a nekateri tulijo v njihov rog le radi lepšega. Čobal zdaj malo počiva in čevlje »špara«, ker jih je bil ob volitvah preveč raztrgal. V Trbovljah se pač stvar na bolje obrača; več mož se je dalo že bojda izbrisati iz socijalno-demokratske družbe. Tudi v Št. Juriju se boljša; trdovratni so le trije. Jeden dela na skrivnem, a žandarji so ga le zasledili; drugi ima že izračunano, koliko bo dobil v novi državi vsak dan kruha, mesa; tretji je pa neumen. Strah je torej proč; nekateri ljudje se zdaj zelo sramujejo, ker so verjeli tem lažnikom. Zato pa gorje vam, novi preroki, če boste še enkrat prišli v naše hribe s takimi lažmi! Mi stojimo trdno kot hrastje za vero, dom, cesarja! —

Mlajši ogljar izpod Svete planine.

Iz Celja. (Socijaldemokratsko priporočilo). »Domovina« se pohujšuje nad »Schmidlovimi inserati« iz Celja v »Slov. Gospodarju« češ, da je to nemška tvrdka; pa glej! »Domovina« v zadnji številki priporoča zraven »Narodnega doma« v Celju še gostilnico »pri jelenu« ter pravi, da zaveden Slovenec ne bode hodil v druge, nego v te dve; in vendar ima v tej gostilnici »pri jelenu« podružnica splošnega delavskega napredno-izobraževalnega, pravovarstvenega in podpornega društva v Celju svojo društveno sobo, tako vsaj je čitati v »Luči«, novi natis stran 8. vrsta 11—14, vrsta 19—20 nas poučuje, da ima tam svojo sobo tudi podružnica strokovnega društva prometnih služabnikov avstrijskih, ki je bilo razrešeno pred nekaterimi tedni. Gostilnico torej, v kateri se shajajo socijalni demokratje, nam katoliškim Slovincem priporoča »Domovina«; ni-li tako? Zdaj pa znamo.

Iz Trbovelj. (Slovensko katoliško delavsko društvo). To je bil spet Gospodov dan — zborovanje našega društva. Sicer smo propali pri prvotnih volitvah, a sedaj, ko so Slovenci tako odločno odbili socijalno-demokratski napad pri volitvi poslanca, sedaj napreduje naša katoliška stvar. Bodimo sicer odkritosrčni; malo nas še je, a junaki smo vsi, kolikor nas je. Je že pač od nekdaj dognana stvar, da kjer je satan, je tudi ropot in krič in korajža in pijača. Kadar pa se gre za katoliško stvar, se vsaki še skrbno ozira na vse strani, ali ga kdo ne vidi, ali se mu kdo ne posmehuje, da je »ajngmohter«, potem še le smukne v našo zborovalnico. Pa možje, delavci, bodite srčni; če se oni toliko trudijo za krivično stvar, zakaj bi se mi ne potegovali z vso silo za pravično stvar? Ravno pri tem zborovanju so nam spet g. predsednik, čast. g. župnik, lepo razložili, kako je in kaj. Po celem svetu, rekli so, se gibajo delavci, ki hočejo boljšo plačo, da bi se skrajšal čas dela, da bi tudi delavci dobili javne pravice — voliti. Tega gibanja se je polastila socijalna demokracija; a potisnila je delavce na krivo pot. Uprizorili so punte-štrajk — a dosegli niso ničesar; pri nas je le premogarska družba samovoljno skrajšala delo od 12 ur na 8 ur. Volilno pravico pa jim je dala nova volilna postava. Drugače pa to socijalno-demokratsko gibanje tira delavce v brezverstvo, do prekucije, ko hočejo odpraviti cerkev; a tudi cesarjevega prestola so se že lotili. Gospod podpredsednik je nam potem dokazal iz socijaldemokratskega časopisa »nova luč« in sploh iz